

ชื่อการศึกษา **คั่นคว่ำอิสระ** ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
เด็กปฐมวัย โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม
ผู้ศึกษา นางรุ่งริษา กิจสมักร **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน ปีการศึกษา 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม จำนวน 100 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ทุกด้านคือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ตามลำดับ

คำสำคัญ ความพึงพอใจ ผู้ปกครอง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เด็กปฐมวัย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยเป็นอย่างดีได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พชร ผลโยธิน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือด้านวิชาการและติดตามการทำงานศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุวรรณ ไชยะชน อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม อาจารย์เน่งน้อย แจ่มศิริกุล อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม และอาจารย์ดุสิต หังเสวก หัวหน้างานวัดและประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครปฐม เขต 1 ที่กรุณาเสียสละเวลาและให้คำแนะนำในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณนางสาวประกายมาตร ทองอินทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม อีกทั้งคุณครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ทุกท่านที่ได้กรุณาประสาน การจัดเก็บข้อมูลของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบอสโกพิทักษ์

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา นายเต็ก สิ้นเจริญ นางสมิง สิ้นเจริญ บาทหลวง ทรงธรรม สิ้นเจริญ รวมทั้งญาติพี่น้องในครอบครัวทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจเสมอมา และขอขอบคุณ นายชินเรศ กิจสมักร ผู้จุดประกายของการศึกษาและอยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงานศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ที่ได้กรุณาให้การแนะนำ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจที่ดีตลอดมา

รุ่งธิดา กิจสมักร

พฤษภาคม 2548

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
สมมุติฐานการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	4
การจัดการศึกษาปฐมวัย	4
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย	14
ความพึงพอใจของผู้ปกครอง	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	31
ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย	33
ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	37
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	38
สรุปการวิจัย	38
อภิปรายผล	39
ข้อเสนอแนะ	41

	หน้า
บรรณานุกรม	42
ภาคผนวก	49
ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	50
ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือ.....	59
ประวัติผู้วิจัย	60

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้น ทำให้ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของไทย ให้สามารถผลิตผู้ที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม และจริยธรรม อีกทั้งรู้เท่าทัน สามารถปรับตัวในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาสู่เป้าหมายนี้จำเป็นต้องเริ่มที่การศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยศึกษา

การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทางสังคมนั้น บุคคลรอบข้างที่มีส่วนในการช่วยพัฒนา ได้แก่ ครู บิดา มารดา ผู้ปกครอง รวมทั้งญาติพี่น้อง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ทุกฝ่ายต่างมีบทบาทหน้าที่ของตนในการส่งเสริม สนับสนุนและให้การศึกษที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้

ผลการสำรวจและวิจัยพัฒนาการของเด็ก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 จนถึงปี พ.ศ. 2544 พบข้อสรุปที่ตรงกันคือ เด็กยิ่งโต ยิ่งมีพัฒนาการที่ต่ำลง โดยเฉพาะพัฒนาการทางด้านสติปัญญาต่ำลงอย่างชัดเจน ข้อค้นพบที่สำคัญคือ พัฒนาการส่วนที่ค่อนข้างล่าช้าที่สุดของเด็กไทย คือ พัฒนาด้านภาษาและการสื่อสาร นอกจากนี้ผลการสำรวจสภาวะการเลี้ยงดูเด็กในปี พ.ศ. 2544 พบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กจะเน้นการตอบสนองความต้องการของเด็กมากกว่าการควบคุม หรือการฝึกระเบียบวินัย อีกทั้งการดูแลด้านโภชนาการ เด็กมีภาวะทุพโภชนาการ ทั้งด้านน้ำหนักและความสูง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางพัฒนาการและสติปัญญาของเด็ก (จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรณ 2548)

ปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับพัฒนาการของเด็กไทย ทำให้จำเป็นต้องหาแนวทางแก้ไข ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา และทุกๆ ส่วนของสังคมที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันพัฒนาการศึกษา และช่วยกันพัฒนาเด็กไทยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เติบโตและมีพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้เด็กเหล่านี้อยู่ในโลกของสังคมสมัยใหม่ได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยไทย ให้มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งการพัฒนาเด็กและการให้การศึกษามิใช่หน้าที่ของโรงเรียนฝ่ายเดียว หากแต่การมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครอง และบุคลากรรอบข้าง ถือเป็นพลังที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญเช่นเดียวกับครูผู้สอน ผู้ปกครองมีส่วนในการที่จะแสดงความคิดเห็น รับรู้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และดำเนินงานทางการศึกษา เช่น การร่วมกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา การให้ข้อคิดเห็น การเสนอแผนงานและกิจกรรม การร่วมกิจกรรม การให้ความช่วยเหลือสถานศึกษา ฯลฯ จะส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาโดยรวม บ้านกับโรงเรียน หรือผู้ปกครองกับครู ควรจะต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด เพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดแก่ตัวเด็ก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้ข้อคิดเห็น พร้อมกับมีบทบาทในการพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนมีส่วนในการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้มีพัฒนาการที่ดีในทุกด้าน ย่อมเป็นการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยเพื่อใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการสนับสนุนให้สถานศึกษาได้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของสังคมปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม

3. สมมติฐานการวิจัย

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

4. ขอบเขตของวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ผู้ปกครองเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 140 คน ในโรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ปกครองเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 100 คน ในโรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

4.2 ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดจากทัศนคติหรือ ความต้องการที่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนบอสโกพิทักษ์

5.2 ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้อุปการะเด็ก เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ฯลฯ ที่รับผิดชอบในการเลี้ยงดู และส่งเสียค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียนของเด็ก ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ ในปีการศึกษา 2547

5.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความดี หรือลักษณะประจำตัวของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

5.4 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย หญิง อายุ 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง

6.2 ได้ข้อมูลในการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดี ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.2 ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กไทย
 - 2.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย
3. ความพึงพอใจของผู้ปกครอง
 - 3.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 3.3 ความพึงพอใจของผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย

1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 8 ขวบ หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในที่นี่รวมถึงการจัดการศึกษาทั้งแบบเป็นทางการ (Formal group settings) และการจัดการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ (Informal group settings) ด้วย เพราะการเรียนรู้ของเด็ก

ในช่วงวัยดังกล่าว ถือเป็นรากฐานของการเรียนรู้ในอนาคต (Petersen 1996: 6; Gestwicki 1999: 3; Bredekamp 1987: 3; Gordon & Williams-Browne 1995: 5)

การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การบริการ การดูแล และการให้การศึกษาแก่เด็กแรกเกิดถึงอายุ 8 ปี โดยจัดเป็นระบบเรียกว่า Educare ทำให้การศึกษาเด็กจากเดิมขยายขอบเขตครอบคลุมการดูแลเด็กทารก การดูแลเด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล (Woodill in Woodill, et.al. 1992: 14 -15 อ้างถึงใน นิภารัตน์ รื่นสุข 2546)

สำหรับประเทศไทย การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบ ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพ และการพัฒนาทางสมอง (เยาวพา เดชะคุปต์ 2542: 2)

การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาที่มุ่งเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ก่อนเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดและส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามศักยภาพโดยพัฒนาให้มีความสมดุลในทุกด้าน ทั้งในระดับ ความคิด ค่านิยม พฤติกรรม และกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาพัฒนาการและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539) และเช่นเดียวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาและจัดบริการต่างๆ ให้แก่เด็ก ทั้งในรูปแบบศูนย์เด็กของหน่วยงานองค์กรต่างๆ และในรูปแบบโรงเรียน โดยมีเป้าหมายในการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมและเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของพัฒนาการด้านต่างๆ ที่จะได้รับการพัฒนาในวัยต่อไป (นิภารัตน์ รื่นสุข 2546: 11)

สรุป การจัดการศึกษาปฐมวัยหมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิต ให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

1.2 ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อประเทศชาติมาก ดังปรากฏให้เห็นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตราที่ 18 ที่ระบุให้มีการจัดการศึกษาปฐมวัย และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542: 12) นอกจากนั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2543 ได้จัดตั้ง “สถาบันแห่งชาติ เพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย” ในปี พ.ศ. 2542 ขึ้นพร้อมทั้งประกาศว่า “การศึกษาปฐมวัย คือ การสร้างคนสร้างชาติ”

นักการศึกษาไฮม์ส์ (Hymes 1969: 71 อ้างถึงใน นกนตรี ธรรมบวร 2544: 9-10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยว่า การศึกษาปฐมวัยโดยเฉพาะในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้ และเด็กจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่หรือผู้ดูแลตั้งแต่แรกเกิดโดยการให้ความรัก โอบกอด สัมผัส พูดยุย และเล่นกับเด็กเพื่อให้สมองของเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ

1.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

1.3.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การจัดการเรียนการสอนในแวดวงการศึกษาที่ผ่านมา มีแนวโน้มของความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงจากการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง ไปในทิศทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ การศึกษาของประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน การปฏิรูปการศึกษาและการปรับปรุงหลักสูตรทุกครั้งที่ผ่านมา มีทิศทางการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีการศึกษาแนวหน้า ซึ่งนักคิด นักปรัชญา และนักการศึกษาในอดีตได้เสนอแนวคิดนี้มาเป็นเวลานานแล้ว รูสโซ (Rousseau) ได้เสนอพื้นฐานของแนวคิดที่ว่า เด็กทุกคนมีลักษณะของความเป็นผู้บริสุทธิ์ วิถีตามธรรมชาติจะช่วยพัฒนาเด็กให้องงามเจริญก้าวหน้าตามความต้องการและความสนใจของแต่ละคน ควรให้เด็กมีความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง และควรขจัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคขวางกั้นความเจริญองงามให้หมดสิ้นไป พร้อมทั้งให้หลักที่ว่า เด็กแต่ละคนมีธรรมชาติและแบบแผนเป็นของตัวเอง ดังนั้นจึงต้องให้เด็กมีอิสระภายใต้การควบคุมสิ่งแวดล้อมที่ออกแบบให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ สิ่งที่เด็กจะได้เรียนรู้ ก็ควรกำหนดด้วยความเข้าใจขั้นตอนและพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก รากฐานความคิดดังกล่าว ต่อมาได้พัฒนาเป็นแนวคิดสำคัญๆทางการศึกษาหลายอย่าง เช่น การเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Individualized Learning) การเรียนรู้แบบสืบค้น (Discovery Learning) และการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered Learning) ฯลฯ สำหรับจอห์น ดิวอี้ (John Dewey 1900-1916) เป็นผู้บุกเบิกคนสำคัญของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีแนวคิดว่าการศึกษาเป็นหน้าที่หนึ่งของสังคม โรงเรียนจึงมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมอยู่ตลอดเวลา ครูที่ติจะต้องนำประสบการณ์ ความสนใจและปัญหาจากสังคมภายนอกเข้ามาแทรกในกิจกรรมของโรงเรียน ครูจะต้องเข้าใจความต้องการและ

ความสนใจของเด็ก ตระหนักในการสร้างผู้เรียนให้เกิดความงอกงามและพัฒนาการตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ศูนย์กลางของการเรียนรู้อยู่ที่ตัวเด็ก เด็กเป็นศูนย์กลางในสิ่งที่เขาต้องการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง กระบวนการพัฒนา ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมของผู้เรียน ด้วยการยึดผู้เรียนเป็นแกนกลางของการสร้างและพัฒนาความเจริญงอกงาม โดยสร้างการมีส่วนร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมกระทำ โดยครูผู้สอนมีหน้าที่ร่วมวางแผนจัดกิจกรรมและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ส่งเสริมทักษะการคิด แนนะนำ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ และพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งการติดตามวัดและประเมิน การสร้างและพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นคำที่พัฒนามาจากการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เมื่อมีการขัดแย้งในประเด็นแนวคิดของการสอนเน้นเด็กเป็นศูนย์กลางว่าแท้จริงควรเป็นอย่างไร ระหว่างการสอนตามความสนใจผู้เรียน หรือการสอนผู้เรียนตามความแตกต่างของบุคคลที่มีความแตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงนี้สืบเนื่องมาจากการปฏิรูปการเรียนรู้ที่งานส่วนหนึ่งคือการปฏิรูปการสอน โดยมีผู้นำทางการศึกษาออกมานำเสนอรูปแบบการสอนเน้นเด็กเป็นศูนย์กลางอย่างมากมาย ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าการสอนที่ดีและถูกต้อง ต้องเป็นการสอนเน้นความสนใจเด็กหรือให้เด็กเรียนตามความสนใจ ครูบางคนใช้วิธีการสอนแบบโครงงาน แต่บางคนให้เด็กเรียนด้วยตนเอง ความแตกต่างเหล่านี้ เป็นเหตุทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกในความหมายของการสอนเน้นเด็กเป็นศูนย์กลางว่าแท้จริงคืออย่างไร เป็นการสอนที่เด็กเรียนรู้เอง หรือการสอนที่ครูมีส่วนช่วยในการเรียนรู้ในฐานะของนักวิชาชีพรู จากแรงผลักดันนี้มีผลทำให้มีการใช้คำว่า “การสอนเน้นเด็กเป็นสำคัญ” มาแทน ซึ่งเป็นคำกลางๆ สามารถมองได้ทั้งที่เด็กเรียนด้วยตนเอง เด็กเรียนโดยวางแผนการเรียนร่วมกับครู และเด็กเรียนตามแผนการสอนที่ครูออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการ และความแตกต่างของผู้เรียน

เป้าหมายของการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ที่การจัดการเรียนการสอนหรือหลักสูตรที่สามารถสร้างเด็กให้เรียนรู้ พัฒนาตนเองได้สนุกกับการเรียน เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งลักษณะของการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ ได้คิดและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เพื่อนและครูจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้กับผู้เรียน วิธีการเรียนที่ใช้พัฒนาได้เต็มศักยภาพตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล

สำหรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ความถนัด ความ

สนใจ และสัมพันธ์กับวิถีชีวิตตามธรรมชาติของผู้เรียน ดังที่ปรากฏในมาตราที่ 25 วรรค 1-6 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543: 4-15) ดังนี้

- 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
 - 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา
 - 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้
 - 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
 - 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
- การสอนเด็กปฐมวัยเป็นการเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยการเรียนรู้ โดยการสอนนั้นต้องส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน ตรงกับความต้องการของเด็ก เด็กมีความสุขในการเรียน ในขณะเดียวกัน การเรียนรู้นั้นต้องเป็นการวางพื้นฐานความรู้ และเตรียมความพร้อมเพื่ออนาคตของเด็กแต่ละคน

1.3.2 แนวคิดการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการ พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะ

ต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อนหรือ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ที่อธิบายว่า เด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้อะไรๆ ตนเอง

ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ ได้ชัดเจนขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจาก ประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมี ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่ม ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่น และปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้นั้นเป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเรา เรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตาม ธรรมชาติก่อนที่จะมาเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและ ค้นพบด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการเล่น เด็กมีโอกาสนเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ได้ใช้ ประสาทสัมผัสและการเรียนรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น การเล่นจึงเป็นทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่นสร้าง ความสัมพันธ์ อยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึง ถือว่า “การเล่น” อย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัย อยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ถือว่า

ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและ วัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มา จากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตน ได้อย่างราบรื่น มีความสุข

1.3.3 แนวคิดในการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม “Parent Involvement” ในกระบวนการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยสรุปดังนี้ ครอบครัวซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และครอบครัวมีส่วนร่วมในการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา การที่จะจัดการศึกษาได้ตามเป้าประสงค์ หากพ่อ แม่ ผู้ปกครองได้เข้ามา มี ส่วนร่วมอย่างเต็มที่

การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษาปฐมวัยถือเป็นการจัดการศึกษาที่ สัมพันธ์โดยตรงกับผู้ปกครอง เด็กจะเรียนรู้ได้ดี ถ้าได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง แต่ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความรู้ และความเชื่อของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนของเด็ก ผู้ปกครองบางคนใส่ใจกับ เด็กและกิจกรรมของโรงเรียน แต่ผู้ปกครองบางคนมีความคิดในทางตรงกันข้าม โดยคิดว่า การศึกษาคือหน้าที่ของครู ดังนั้นความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพระหว่างครูและผู้ปกครองจึงมีอิทธิพลต่อ การทำงานร่วมกันของครูและผู้ปกครองมาก เด็กคือศูนย์กลางแห่งความสัมพันธ์และการส่งเสริม พัฒนาการที่สัมพันธ์กัน โดยผู้ปกครองและชุมชนให้ข้อมูลเด็กและความร่วมมือกับ โรงเรียน ส่วน ทางโรงเรียนให้ข้อมูลและการศึกษาแก่ผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพราะเป็นการจัด การศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ตามทฤษฎีสร้างความรู้ในตน (Constructivist) เชื่อว่าระดับ การเข้ามีส่วนร่วมของผู้ใหญ่ มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งการที่จะทำให้เด็กสามารถสร้างความรู้ ในตนได้ ครูและผู้ปกครองต้องมีความเข้าใจตรงกัน ด้วยกระบวนการทำงานเพื่อสร้างการเรียนรู้ ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่บ้านและสถานศึกษาเด็กปฐมวัย ซึ่งการสร้าง สัมพันธ์ที่ดีช่วยให้ครูทราบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน และการได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับเด็ก โดยนำความสัมพันธ์นี้มาใช้ในการเรียนของเด็ก ช่วยสร้างความแข็งแรง ทางอารมณ์ให้กับเด็ก เพิ่มพลังความสุขในการเรียน ครูเองสามารถแปลพฤติกรรมเด็กที่โรงเรียน ได้ ถูก และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับบริบทของเด็กแต่ละคน

ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีส่วนทั้งในการดูแลและให้การศึกษากับเด็กร่วมกับโรงเรียนใน ฐานะของผู้ให้ข้อมูลและผู้สนับสนุนการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการศึกษาของผู้ปกครอง ทำให้

ผู้ปกครองสามารถเชื่อมประสานความเป็นอยู่ การดูแล และการให้ความรู้แก่เด็กอย่างต่อเนื่องจาก บ้านสู่โรงเรียนและจากโรงเรียนสู่บ้าน การร่วมมือของผู้ปกครองอย่างจริงจัง เกิดผลลัพธ์ใน ทางบวกกับเด็ก ปรับปรุงการสื่อสารที่กระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก ปรับปรุงทัศนคติของเด็กที่มีต่อ โรงเรียนและเพิ่มความต้องการไปโรงเรียนด้วย ไม่แต่เพียงเท่านั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัยยังช่วยให้การสร้างเสริมพัฒนาการเด็กเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมี ประสิทธิภาพ การเข้า มามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาคงไม่เพียงแต่ให้ผู้ปกครองมารับทราบข้อมูลทางการศึกษา เท่านั้น แต่ยังหมายถึงการร่วมจัดการศึกษาและการเรียนการสอนที่สร้างคุณค่าทางการศึกษาสำหรับ เด็กปฐมวัย ทำให้เด็กปฐมวัยได้รับการดูแลที่ดี ส่วนครูก็มีโอกาสสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง ลด ข้อขัดแย้ง ทำให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาการเด็กร่วมกัน ด้วยสัมพันธภาพที่ดี เกื้อกูลกันและกัน (Hildebrand 1991: 434-443 อ้างถึงใน กุลยา ตันติผลาชีวะ 2547: 70-72)

ในปัจจุบันผู้ปกครองมีความสนใจและมีการติดต่อกับโรงเรียนเพื่อทราบพัฒนาการ ของลูกพร้อมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น มาประชุมตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด มีการมาร่วมกิจกรรมของเด็ก เช่น วันเด็ก วันปิดภาคเรียน การให้ความร่วมมือในเรื่องอาชีพ เช่น บิคารมาดาเป็นแพทย์ก็จะมาร่วมบรรยาย พร้อมทั้งให้ความรู้กับผู้ปกครองด้วยกัน มีการใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเข้ามาร่วมในกิจกรรมมากขึ้น มีข่าวสารโต้ตอบกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการ ได้ครบทั้ง 4 ด้าน (ราศี ทองสวัสดิ์ 2542: 1-4)

การประสานงานกับ โรงเรียนเพื่อสร้างเสริมพัฒนาการเด็กในภาวะสังคมและเศรษฐกิจ ในปัจจุบัน เป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยในหลายๆ ด้าน การเสริมสร้างความรู้ในด้ว การอบรมเลี้ยงดูเด็กจึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ปกครอง ผู้ปกครองจำนวนมากยังมีความเชื่อและ คาดหวังให้ลูกเรียนอ่าน เขียน คิดเลขให้ได้ในระดับปฐมวัยศึกษา แต่แวดวงการศึกษาปฐมวัยมอง ว่าสติปัญญาเป็นเรื่องครอบคลุมพฤติกรรมความคิดทั้งหมดที่เด็กแต่ละวัยจะสามารถกระทำได้ตาม ขึ้นตอนและมีได้มุ่งวัดสติปัญญาด้านความจำแต่เพียงอย่างเดียว ผู้ปกครองจึงเกิดความรูสึกขัดแย้ง ไม่แน่ใจแนวความคิดแนวปฏิบัติต่อลูก ดังนั้น โรงเรียนมีหน้าที่ให้ข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้องกับ ผู้ปกครอง เช่น วารสาร หนังสือ รายการวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ ฯลฯ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในทางที่ถูกต้องมากขึ้น (ภรณี คุรุรัตน์ 2540: 50-51)

ผู้ปกครองควรเตรียมความพร้อมลูกให้สัมพันธ์กับทางโรงเรียนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย เช่น เปิดโอกาสให้เด็ก ได้ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ เล็ก เพื่อการเคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว ว่องไว โดยการฝึกที่เหมาะสม เช่น ให้ ฝึกกล้ามเนื้อมือ จิตเขียน ฝึกการคิดคำนวณ ฝึกการช่วยเหลือตนเอง ฝึกการทรงตัว ฯลฯ เตรียม

ความพร้อมทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม ให้สัมพันธ์กับทางโรงเรียน โดยฝึกให้เด็กรู้จักควบคุม อารมณ์ รอคอย เสียสละ มั่นใจในตนเอง ให้รู้จักตนเอง สร้างความคุ้นเคยให้กับเด็ก โดยให้เด็กได้ รู้จักเล่นกับเพื่อน ไปพบปะกับคนนอกบ้าน สำหรับการเตรียมตัวด้านสติปัญญา อาจทำได้โดย จัดประสบการณ์พื้นฐานให้กับเด็ก แนะนำของเล่นที่เป็นประโยชน์และช่วยในการเรียนรู้ทางภาษา คณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ สร้างประสบการณ์ในการสำรวจค้นคว้าทดลองให้กับเด็ก พุดคุย เรื่องต่างๆ ที่เด็กควรสนใจและเรียนรู้ พาไปดูประสบการณ์ตรง ดังนั้นผู้ปกครองควรเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก จะช่วยให้เด็กพัฒนา (วารสาร รักรักใจ 2527: 7)

โดยสรุป การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก นับว่าเป็น เป้าหมายที่สำคัญอย่างยิ่งของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และการที่จะไปถึงเป้าหมายนี้ได้ โรงเรียนจะต้องสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงบทบาทที่สำคัญของตนเองในการร่วม พิจารณาและดำเนินการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาให้แก่บุตรหรือธิดาของตนเอง ดังนั้นพ่อแม่ จึงเป็นคู่คิดที่สำคัญและมีบทบาทอย่างมากต่อโรงเรียนในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

1.3.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย

นักวิชาการและนักจิตวิทยาได้ทำการศึกษาค้นคว้า และให้แนวคิดทฤษฎี เพื่อเป็น แนวทางในการจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้

1) ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) (Feenney 1987 อ้างถึงใน สิริมา ภิญโญอนันต พงษ์ 2545) นักจิตวิทยาคนหนึ่งในกลุ่มนักทฤษฎีที่เน้นการมองความเป็นมนุษย์ หรือมนุษย์มี ศักยภาพ เขาเชื่อว่ามนุษย์มีคุณภาพนั้นเนื่องจาก มีความคิด ความรู้สึก ความรู้ตระหนัก และการ แสวงหาสิ่งดีงาม ค้นหาเป้าหมายของชีวิตให้ได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็น ความสามารถในการเรียนรู้ที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์ ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่รอดได้ และมนุษย์ทุก คนมีความต้องการแสวงหาสิ่งแปลกใหม่ที่สนองความต้องการให้แก่ตนเองทั้งสิ้น ลักษณะที่มี คุณภาพของมนุษย์ลักษณะนี้จัดเป็นความต้องการของมนุษย์เรียงเป็นลำดับขั้นจากขั้นต่ำสุดไปขั้น สูงสุด แบ่งเป็น 5 ขั้น ถ้าความต้องการในขั้นต้นๆ ได้รับการตอบสนองแล้วจะมีความต้องการใน ขั้นสูงต่อไป ลักษณะความต้องการในแต่ละขั้นมีดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการตอบสนองร่างกาย (Physiological needs) ได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิ การนอนหลับ การขับถ่าย

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) ได้แก่ ความรู้สึกมั่นคง การได้รับการปกป้อง ความมั่นคงจากครอบครัว ปลอดภัยจากความวิตกกังวล การหลีกเลี่ยงอันตรายความ เจ็บป่วยต่างๆ

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรัก (Love needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก อยากให้ตนเป็นที่รัก มีการยอมรับตนเอง ตั้งแต่กลุ่มครอบครัว กลุ่มเพื่อน กลุ่มสังคม กลุ่มทำงาน

ขั้นที่ 4 ความต้องการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น (Esteem needs) ได้แก่ ความต้องการให้ผู้อื่นมายกย่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน กลุ่มคน และความภาคภูมิใจ

ขั้นที่ 5 ความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization needs) ได้แก่ ความต้องการสูงสุดของบุคคล กระทำสิ่งต่างๆ ได้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และตามความสามารถพิเศษของตน

นอกจากนี้มาสโลว์แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 2 อย่าง คือ

1. ความต้องการขั้นต่ำที่ต้องได้รับการตอบสนอง หากไม่ได้ ต้องการตอบสนองจากปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ และความต้องการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นวัยต้องได้รับการดูแล เอาใจใส่ ต้องการให้พ่อ แม่ ดูแลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเด็กช่วงนี้ต้องการขั้นนี้มาก

2. ความต้องการขั้นสูงเพื่อพัฒนาตน คือ ความต้องการที่จะเจริญเติบโตหรือพัฒนาเต็มที่ตามศักยภาพของตน เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นมนุษย์เราจะมีความต้องการขั้นสูงได้ก็ต่อเมื่อมีความต้องการขั้นต่ำครบเสียก่อน

ดังนั้น ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น ควรยึดหลักการสนองความต้องการของเด็กเพื่อสามารถพัฒนาได้ตรงตามศักยภาพในตัวของเขา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และคนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องปฏิสัมพันธ์ ควรทำความเข้าใจเพื่อที่จะได้จัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2) ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดด้วยหลักการทฤษฎีปัญหา

นักการศึกษา นักจิตวิทยา และนักวิทยาศาสตร์ด้านสมองร่วมกัน ศึกษาค้นคว้าหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะสามารถออกแบบการเรียนรู้ที่สามารถจะทำให้เด็กเข้าไปอยู่ในยุคข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner อ้างถึงใน ชนาธิป พรกุล 2543: 186-187) ได้บุกเบิกทฤษฎีพหุปัญญา พัฒนาเด็กทั้งแปดด้านได้แก่ 1) ภาษาศาสตร์ ความสามารถในการใช้คำทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน 2) ตรรกะ-คณิตศาสตร์ ความสามารถในการใช้ตัวเลขและการใช้เหตุผล 3) ระเบียบ/มิติ ความสามารถในการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างระยะ ขนาด ตำแหน่ง และการมองเห็น (มิติ) 4) การเคลื่อนไหวของร่างกาย ความสามารถในการควบคุมและการแสดงออกผ่านอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น มือ เท้า ฯลฯ 5) ดนตรี ความสามารถที่จะซึมซับและเข้าถึงสุนทรียะทางดนตรี แยกแยะ และแสดงออก 6) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับผู้อื่น ความสามารถ

ในการเข้าใจ รับรู้ แยกแยะความแตกต่างในอารมณ์ สมาธิ แรงกระตุ้น แรงจูงใจ และความรู้สึก 7) ศักยภาพในตัวคน ความสามารถในการเข้าใจตัวตน และความสามารถในการปรับตัวบนฐานแห่งความเข้าใจนั้น 8) การเข้าถึง(ลักษณะ)ธรรมชาติ ความสามารถในการเรียนรู้ผ่านการประจักษ์(ถึงการเป็นอยู่) และการรังสรรค์ของแบบลักษณ์(รูปแบบ) ในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย

2.1 ความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 25431 ให้ความหมาย คุณลักษณะหมายถึง เครื่องหมายที่ชี้ให้เห็นถึงความดี หรือลักษณะประจำตัวของบุคคล

คุณลักษณะหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมา ของบุคคลที่บ่งบอกถึงบุคลิกภาพและ ลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้นๆ (นัยนา ขนอนเวช 2540)

สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมายถึง ผู้เรียนที่เป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข

คนดี หมายถึงคนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจ และพฤติกรรมที่แสดงออก อาทิ มีวินัย ซื่อสัตย์ มีเหตุผล ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย

คนเก่ง หมายถึงคนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง หรือรอบด้าน มีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านภาษา เป็นต้น

คนมีความสุข หมายถึงคนที่มีสุขภาพดีทั้งกายและจิต เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ

สรุป คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยหมายถึง พฤติกรรมที่ดี สิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความดี หรือลักษณะประจำตัวของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กไทย

การปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จในการสร้างคนที่พึงประสงค์ได้นั้น จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาศึกษาของเด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัยศึกษา (0-6 ปี) เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่นอกจากเด็กจะพัฒนาทางกายภาพตามปกติแล้ว การพัฒนาทางสมองของเด็กในช่วงนี้ก็ยังคง

พัฒนาได้อย่างรวดเร็ว เด็กในวัยนี้สามารถเรียนรู้และมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์จิตใจ และการปรับตัวตามกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ได้ดี ดังนั้นหากเด็กๆ อยู่ในสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ และความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีตั้งแต่ก่อนเรียน ก็จะทำให้กระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้รับการพัฒนาในเชิงบวก และกลายเป็นบุคลิกลักษณะของเด็กเมื่อเติบโตขึ้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ 2537: 32)

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กไทยในอนาคตจะมองเป็นสามมิติ คือ มิติทางร่างกาย มิติทางจิตใจ และมิติทางปัญญา ทั้งสามมิตินี้ (นภเนตร ชรรณบวร 2546)

มิติที่ 1 คือ มิติทางร่างกาย เด็กไทยในอนาคตจะเป็นคนที่แข็งแรงตัวโต มีพัฒนาการ สมวัย มีรูปร่างดี มีสมรรถภาพสมบูรณ์ มีสุขนิสัยที่ดี มีความรู้และรู้จักป้องกันอุบัติเหตุ

มิติที่ 2 คือ มิติด้านจิตใจ เด็กไทยจะต้องเป็นผู้มีจริยธรรมอยู่ร่วมกันอย่างสันติ รู้จักเอื้อเพื่อให้ความร่วมมือเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีค่านิยมความเป็นธรรม และความเสมอภาค รู้จักอยู่พอดี กินพอดี มีความเป็นประชาธิปไตย เป็นผู้ผู้นำ และผู้ตามที่ดี รักและเห็นคุณค่าศิลปะ วัฒนธรรมและมีภูมิปัญญาท้องถิ่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รักความก้าวหน้า

มิติที่ 3 คือ มิติทางปัญญา เด็กไทยในอนาคตจะเป็นผู้ซึ่งมีความรู้ซึ่งในศาสตร์วิชาชีพ มีความรู้กว้างขวางหลายศาสตร์ รู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ สนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน เรียนเพื่อแก้ปัญหาไม่แสวงหาอำนาจบารมี มีทักษะในการแก้ปัญหาและการปรับตัว อนุรักษ์ดูแลสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมสามารถปรับวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

เป้าหมายในการพัฒนาเด็กไทยในอนาคต โดยมุ่งสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก และการพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพอย่างเป็นระบบรวมตลอดถึงการกำหนดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่พึงปรารถนาในอนาคต มีข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัยในอนาคตควรมีการขยายการจัดบริการเพื่อให้เด็กทุกคนมีโอกาสได้รับการอย่างทั่วถึง ได้รับการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญาอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยแรกเกิดถึง 6 ขวบมีพัฒนาการที่รวดเร็วในทุกๆ ด้าน
2. การเพิ่มประสิทธิภาพทางการศึกษาจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่เด็กอยู่ในครรภ์ โดยการให้ความรู้แก่ผู้ใหญ่โดยเฉพาะคู่สมรสและคนหนุ่มสาวในเรื่องการวางแผนครอบครัว สุขภาพอนามัยแม่และเด็ก การกระตุ้นเซลล์สมอง โภชนาการ พัฒนาการทางสมองของเด็ก การกระตุ้นสมอง และการเรียนรู้ รวมตลอดถึงการวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต ทั้งนี้ช่วง 3 ปีแรกของชีวิตเป็นช่วงที่สำคัญมาก กล่าวคือ เป็นช่วงที่เด็กเริ่มพัฒนามูลนิธิภาพของตนเอง ทารกที่ได้รับการรัก การโอบกอด สัมผัสจากพ่อแม่ หรือคนเลี้ยงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อโตขึ้นจะเป็นเด็กที่มองโลกในแง่ดี และมีความมั่นใจในตนเอง

ดังนั้น การพัฒนาเด็กไทยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ควรเริ่มต้นด้วยการตั้งเป้าหมายให้เด็กทุกคนมีโอกาสได้รับการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และการเรียนรู้ที่เหมาะสม กล่าวคือ เด็กไทยทุกคนควรมีโอกาสได้รับการเตรียมความพร้อมในสถานศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเด็ก

2.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย เด็กควรจะมีบรรทัดฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในจุดหมายของหลักสูตร และในแต่ละช่วงอายุ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็กด้วย เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้เด็กในแต่ละวัยได้อย่างเหมาะสม ในขณะเดียวกันก็ต้องสังเกตความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพของแต่ละคน มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขอนามัยที่ดี
2. มีกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย
7. รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

3. ความพึงพอใจของผู้ปกครอง

3.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือความพอใจ (Satisfaction) ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2537: 659) ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ชอบ ชอบใจ พึงใจ สมใจ จูใจ

สุนิดา รัตน โกมล (2539: 16) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อสนองความต้องการทางร่างกายและจิตใจที่จะทำให้ตนเองมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สุวัฒนา ไบเจริญ (2540: 27) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นๆ จึงอุทิศร่างกายแรงใจและสติปัญญาเพื่อกระทำสิ่งนั้น

อุบลลักษณ์ ไชยชนะ (2543: 36) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวัง ที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

ยุคลธร เขตพงษ์ (2544: 13) ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า ความรู้สึกที่เกิดจากความต้องการที่มนุษย์คาดหวังไว้ ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้หรือมากกว่า ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น แต่ถ้าความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

จากความหมายของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ เป็นสภาพความรู้สึกในทางบวกต่อสิ่งเร้าต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล สิ่งของ บริการหรือกิจกรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้ความหมายความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดจากทัศนคติหรือความต้องการที่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา ความพึงพอใจของมนุษย์แต่ละคนที่มีต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง ย่อมมีความเข้มข้นแตกต่างกันไปตามทัศนคติ ค่านิยม ระดับการศึกษาของผู้คน ตลอดจนสภาพการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ในขณะที่มีการปะทะสังสรรค์ เป็นองค์ประกอบอยู่ด้วย กล่าวกันว่า ความพึงพอใจอาจจะเกิดขึ้นได้จากการที่ได้รับสิ่งที่ตนพึง

ปรารถนาหรืออยากได้ ความพึงพอใจจึงเป็นทั้งพฤติกรรม และกระบวนการในการลดความตึงเครียด

โดยทั่วไปการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจมักนิยามศึกษากันในสองมิติ คือ มิติความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน และมิติความพึงพอใจในการรับบริการ ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในมิติหลังซึ่งมีผู้กล่าวถึง แนวคิดนี้ไว้อาจมีจำนวนมากในลักษณะใกล้เคียงและสัมพันธ์กับเรื่องทัศนคติ ตัวอย่างเช่น

รุม (Vroom อ้างถึงใน จิราพร วีรพงษ์ 2538) กล่าวว่า ทัศนคติและความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้ จะหมายถึงผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น

ฉัตรชัย คงสุข (2535) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่ เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขแบบนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกต่างๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระเบียบย้อนกลับ ความสุขความสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้น ได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและมีความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกและความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์มักจะได้แก่ ทรัพยากร (Resources) หรือสิ่งเร้า (Stimuli) การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ คือ การศึกษาทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจและความสุขแก่มนุษย์ ความพึงพอใจจะเกิดได้มากที่สุดเมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน

3.3 ความพึงพอใจของผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

3.3.1 ความพึงพอใจของผู้ปกครองด้านการสอนอ่านเขียน

ความรู้สึกของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนมีความหลากหลายมาก แต่สิ่งที่เหมือนกันคือ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่จะให้ลูกได้เรียน ได้อ่าน ได้เขียน ได้คัด ก ไข่ ข ไข่ เป็นผู้รู้หนังสือ อีกประการหนึ่งก็คือ การเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของบางโรงเรียน ต้องสอบอ่านเขียนด้วย จึงส่งผลให้ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนสอนคัด สอนเขียน

กุลา ดันติผลาชีวะ (2545: 61) กล่าวว่า การคัดเขียนเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้วุฒิภาวะของกล้ามเนื้อเล็กและสายตา ที่ต้องสัมพันธ์กัน หมายความว่า ในการขีดเขียนนั้น เด็กต้องมีกล้ามเนื้อเล็กที่พัฒนาเต็มที่ เพื่อใช้มือในการจับดินสอ แล้วเลื่อนมือไปในทิศทางที่ต้องการ ตามลักษณะ

ตัวหนังสือที่เขียน ซึ่งพยัญชนะแต่ละตัวมีหยักที่เด็กต้องใช้มือและตาให้สัมพันธ์กัน ผู้ปกครองควรทำความเข้าใจในพัฒนาการ การเขียนหนังสือของเด็กปฐมวัยดังนี้

เด็กอายุ 3-4 ปี สามารถจับดินสอได้ถูกต้อง แม้มือถนัดนัก แต่ลากเส้นวงไปมาได้ เขียนแบบเขียนเส้นตรงๆ ได้ เช่น จี๊ดจ๊าด จี๊ดจ๊าด ลากตามขวาง เขียนแบบเส้นไขว้ และเส้นฟันปลาได้

เด็กอายุ 4-5 ปี สามารถขีดเส้นตามรอยประได้ การควบคุมกล้ามเนื้อเริ่มดีขึ้น สังเกตได้จากการวาดภาพ เขียนเป็นรูปสี่เหลี่ยม หรือสามเหลี่ยมตามแบบได้

เด็กอายุ 5-6 ปี มีความสามารถในการควบคุม และการใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดีขึ้น เขียนรูปสามเหลี่ยมได้โดยไม่ต้องมีแบบ ลอกตัวพยัญชนะตามรอยประได้ เขียนชื่อตัวเองได้

สิ่งที่ผู้ปกครองควรปฏิบัติ ในการสอนเด็กให้เขียนหนังสือได้แก่

- 1) ไม่จับมือฝืนเด็กให้เขียน หรือให้เด็กคัดในขณะที่เด็กไม่พร้อม
- 2) ให้เด็กสนุกกับการเขียนด้วยการวาดภาพกำกับการเขียนตามความสามารถของเด็ก
- 3) ให้กำลังใจและให้ความสนใจกับผลงานของเด็ก ชื่นชม และสนับสนุนการเรียนรู้ การเขียนอย่างยิ่ง
- 4) สอนให้เด็กรู้จักสังเกตคำ และฝึกให้เขียนคำที่คุ้นเคยเป็นสำคัญ ควรให้ตัวอย่างคำเขียนที่ถูกต้อง เมื่อพบว่าเด็กสนใจคำนั้น

การสอนอ่านเขียนเป็นการเรียนรู้ที่ต้องใช้สติปัญญา และความพร้อมของร่างกาย การที่จะสนับสนุนการเขียนให้กับเด็ก มีกิจกรรม (นิศยา ประพฤติกิจ 2539: 174-175) เช่น การฝึกการใช้กล้ามเนื้อเล็ก การฝึกเคลื่อนไหวโดยใช้ส่วนของร่างกาย การเล่นเกมที่ต้องการใช้นิ้วมือ การเล่นเกม และศิลปะ

การสอนอ่านเขียน มีพัฒนาการและลำดับขั้นตอน การสนับสนุนของครูทั้งด้านการสอนและการฝึกหัดจะช่วยให้เด็กรักการอ่านและการเขียนมากยิ่งขึ้น

3.3.2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองด้านความเชื่อมั่นในตนเองหรือการแสดงออกของเด็กปฐมวัย

การที่เด็กจะกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีพื้นฐานมาจากจิตใจเป็นสำคัญ การเลี้ยงดูที่เด็กได้รับ พฤติกรรมของพ่อแม่มีผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะการเลี้ยงดูในช่วง 6 ขวบแรก มีผลต่อการสร้างรูปแบบพฤติกรรม ความเชื่อมั่นในตนเอง หรือการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย (สิริมา อนันตพงษ์ 2545: 21-22) ดังต่อไปนี้

1) มีการแสดงออกที่เป็นแบบอย่างของการกล้าแสดงออก การที่เด็กได้รับความมั่นใจ และแบบอย่างที่ดีของครูและทุกคนที่อยู่รอบข้าง จะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับเด็ก การที่ครูสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและการแสดงออกที่ดีของเด็ก เช่น การแสดงออกต่อหน้าบุคคลอื่น หรือชั้นเรียน หรือเวทีการแสดง ฯลฯ ควรเกิดจากแรงจูงใจภายในของเด็กเอง ไม่ใช่คำพูดเชิงบังคับ หรือชี้แนะตลอดเวลา การปล่อยให้เด็กได้มีเวลาเล่นอิสระ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความรู้สึกภายในออกมา

2) การกระตุ้นให้เด็กพึ่งตนเอง ควรฝึกให้เด็กตัดสินใจอย่างอิสระ ทั้งการกระทำและความคิด ครูควรเป็นผู้สนับสนุนให้เด็กมีความรับผิดชอบ อย่างมีความหมาย กล้าตัดสินใจ เด็กจะสามารถพัฒนาความกล้าแสดงออกได้ ถ้ามีความภาคภูมิใจในตนเอง

3) การให้กำลังใจด้วยการแสดงความชื่นชมยินดี เมื่อเด็กทำสำเร็จ การยกย่องชมเชย เป็นการสร้างการรับรู้ และการให้รางวัลที่ดีสำหรับเด็ก เมื่อเด็กทำงานได้สำเร็จ แล้วได้รับคำยกย่องชมเชย เด็กจะมีความรู้สึกที่พิเศษ และผ่อนคลาย ที่สำคัญ การยกย่องชมเชย ในเวลาที่เหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นให้เด็กได้รู้และเห็นความสำคัญของการชมเชยแต่ละครั้ง

4) การอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยวิธีประชาธิปไตย คือการให้ความรัก ความสนใจและความสำคัญของเด็ก จะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเพื่อนและเป็นมิตรที่ดีต่อทุกคนที่อยู่รอบข้าง สามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ

โรงเรียนเป็นสถาบันทางการศึกษา ที่มีส่วนในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็ก สิ่งที่คุณครูส่วนใหญ่จะมีความพึงพอใจมากที่สุด อยู่ที่การจัดการเรียนการสอนที่สร้างบรรยากาศที่ช่วยให้เด็กเกิดความอบอุ่น ด้วยการแสดงความเป็นมิตรกับเด็ก พูดกับเด็กอย่างเป็นกันเอง ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญต้องพัฒนาตั้งแต่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ ปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมต่างๆ ได้ ซึ่งหมายความว่าเด็กจะมีความสามารถในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ครูสามารถจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับเด็กได้ แต่อีกส่วนหนึ่งที่ต้องใส่ใจคือการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

ดังนั้นความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก บุคคลต่างๆ ที่เด็กรู้จัก ตลอดจนการเสริมประสบการณ์และการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้านและทางโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กได้เป็นอย่างดี การส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็กควรปลูกฝังในช่วงระยะ 6 ขวบแรกของชีวิต ด้วยการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นให้กับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างเต็มที่และยอมรับในความสามารถ ยกย่องและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูและการส่งเสริมความเป็นอิสระในการตัดสินใจทั้งที่บ้านและโรงเรียน

3.3.3 ความพึงพอใจของผู้ปกครองด้านการปลูกฝังจริยธรรมเด็กปฐมวัย

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนเป็นหน้าที่สำคัญของการจัดการศึกษาในปัจจุบันและเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองต้องการให้เกิดกับบุตรหลานของตน เพราะการศึกษาในอีกบทบาทหนึ่ง เป็นกระบวนการขัดเกลาทางสังคมให้สมาชิกของสังคมมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ดังที่ ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2525: 72,106) ได้กล่าวว่า การศึกษาคือ เครื่องมืออันสำคัญในการขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคม ให้เป็นไปตามความปรารถนาของสังคม การปลูกฝังจริยธรรมในระดับปฐมวัยศึกษา มีความสำคัญเช่นกัน เพราะเป็นกลุ่มประชากรที่หากได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ก็จะเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาจริยธรรมของเด็กในวัยที่สูงขึ้น จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก และแนวคิดในการพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยของธีระพร อุวรรณ โน (2526) และ ธีราพร กุลนันทน์ (2544) ได้สรุปขอบข่ายของการพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมออกเป็น 3 ด้านคือ

- 1) การพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมต่อตนเอง คือการช่วยเหลือตนเอง การรักษาความสะอาด การมีความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร การมีระเบียบวินัย การประหยัดอดออม การรู้จักการรอคอย อดกลั้นสามารถควบคุมตัวเองได้
- 2) การพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมต่อผู้อื่น คือ ความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตา กรุณา การเคารพสิทธิของผู้อื่น การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความกตัญญูกตเวทีก การรู้จักเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 3) การพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมต่อสิ่งแวดล้อม คือ การรู้จักรักษาสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดี การใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่าและประหยัด

ครูปฐมวัยมีหน้าที่ในการปลูกฝังอบรมลักษณะนิสัยควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านอื่นๆ ดังนั้นการสอนต้องเป็นไปอย่างระมัดระวังเพราะตลอดเวลาเด็กจะเก็บเกี่ยวสิ่งที่ได้เรียนรู้ ได้เห็น ได้ฟัง ซึมซับสู่สมองอย่างตลอดเวลา การเลือกกิจกรรม การเลือกสิ่งเร้าต้องเป็นภาพลักษณ์ทางบวก เสมอสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนที่ควรจัดก็มีอยู่หลากหลาย อาทิ กิจกรรมเล่าเรื่อง กิจกรรมบทบาทสมมติ กิจกรรมการสร้างสภาพการณ์จำลอง กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมการใช้เพลง เกม การละเล่น ฯลฯ

ดังนั้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองนั้น ครูปฐมวัยต้องมีความรู้แนวคิดทฤษฎี หลักการพัฒนาจริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนที่ตระหนักและมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมเด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง ครูต้องใช้ความเพียรอดทนอย่างสูงในการติดตามพฤติกรรมเด็ก ซึ่งเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และต้องเห็น

ความสำคัญของการปลูกฝังจริยธรรมเด็กปฐมวัย และถือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เด็กมีพัฒนาทางจริยธรรมแบบยั่งยืน

3.3.4 ความพึงพอใจของผู้ปกครองด้านคุณลักษณะของครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

ครูและทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย เป็นผู้สร้างอนาคตให้กับเด็ก ถ้าเด็กมั่นใจว่าตนเองเป็นที่รักของครู เด็กก็จะเติบโตเป็นเด็กดี อารมณ์ดี มีจิตใจอ่อนโยน และมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด ประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติ ครูของเด็กปฐมวัย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความพิเศษ เพราะจะต้องดูแลและรับผิดชอบเด็กปฐมวัยที่ต้องการความเอาใจใส่เป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูเปรียบเสมือนผู้ปกครองคนที่สองของเด็กและเป็นผู้ที่ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจในการอบรมเลี้ยงดู ดังนั้นครูของเด็กปฐมวัยจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความพิเศษที่สอดคล้องกับความมุ่งหวังของผู้ปกครอง ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าว (มาลีรัตน์ บุญอนันตบุตร 2547) ได้แก่

1. ความอดทน
2. มีความเป็นมิตร มีบุคลิกภาพที่ดี และมีอารมณ์ขัน
3. มีคุณธรรมสูง
4. อุทิศตนให้กับการสอนอย่างจริงจัง
5. มีวินัย มีความมั่นคงและมีความยุติธรรม
6. มีความเอาใจใส่ ให้การดูแลเด็กเป็นอย่างดี
7. มีความเฉลียวฉลาด
8. มีความสามารถในการกระตุ้น ส่งเสริมและสนับสนุนเด็กปฐมวัยให้ก้าวไปสู่

ความสำเร็จของชีวิตในอนาคต

9. มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ครูยังเป็นศูนย์กลางของชั้นเรียน อิทธิพลที่สำคัญประการหนึ่งของโรงเรียนที่มีผลต่อสุขภาพจิตของเด็ก คือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ระหว่างครูกับเด็กในห้องเรียน ทั้งนี้เพราะ บุคลิกภาพของครูต้องมีความเป็นกันเอง มีจิตใจโอบอ้อมอารี รักเด็ก ให้ความเมตตากรุณาต่อเด็ก ครูที่ดีต้องสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าเรียนรู้ด้วยวิธีใช้แรงจูงใจและการเสริมแรงที่เหมาะสม เช่น การใช้สื่อการเรียนการสอนที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก เป็นต้น

สำหรับคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่ดีในยุคสังคมข่าวสาร มีความแตกต่างจากพฤติกรรมของครูในอดีตอยู่มาก คือ ครูจะต้องเป็นผู้กระตือรือร้นที่จะรับข่าวสาร รอบรู้ข่าวสาร สามารถนำข่าวสารนั้นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานในอาชีพของตนได้อย่างเหมาะสม

ในเรื่องคุณลักษณะของครูในสังคมข่าวสารนั้น สุมณ อมรวิวัฒน์ (2545) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับ
รูปลักษณะ (Appearance) หรือ ลักษณะครูที่พึงประสงค์ ในสังคมข่าวสารมี 7 ลักษณะ คือ

1) สดชื่น แจ่มใส สะอาด (Pleasant) ครูเป็นแบบอย่างที่ดีที่ยิ้มรอยยิ้มแบบอยู่เสมอ
ครูควรมีสภาพดี ร่างกายแข็งแรง แต่งกายสะอาด และมีท่าทางที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อ
บรรยากาศการเรียนการสอนไปด้วย

2) ตื่นตัว หนักเอาเบา (Alert) คนเป็นครูมักต้องสำรวจตน เป็นคนเฉยๆ สงบเสงี่ยม
ซึ่งก็เป็นคุณลักษณะที่ดี แต่ในปัจจุบันคนเป็นครูจะดำรงตนเป็นพระฤๅษีอยู่ในอาศรมอย่างโดดเดี่ยว
ไม่ได้แล้ว ครูต้องเป็นคนที่น่าสนใจใฝ่รู้ ตื่นตัว กระฉับกระเฉง พร้อมทั้งจะรับรู้ข่าวสาร เฝ้าดูความ
เปลี่ยนแปลงต้องฝึกความตื่นตัวเพื่อจะรู้รอบและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

3) มั่นใจในตนเอง (Confident) ในความไม่รู้ทำให้ขาดประสบการณ์ และความ
สับสนทำให้ขาดเป้าหมายที่แน่นอน จึงทำให้คนขาดความมั่นใจในตนเอง กระบวนการสอนที่ฝึก
ให้เกิดความมั่นใจในตนเองเป็นภารกิจที่จำเป็น ควรได้ฝึกการแสดงออกโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง และ
การแสดงความคิดเห็นที่สนับสนุนหรือตอบโต้อย่างมีเหตุผล ครูที่มีความมั่นใจในตนเองย่อมมี
ความองอาจสง่างามในที่ทั้งปวง และสามารถกำหนดสถานภาพของความเป็นครูอย่างมีศักดิ์ศรี
อย่างไรก็ตามคุณลักษณะที่มั่นใจในตนเองนี้ย่อมต้องพอเหมาะพอสมมีกาลเทศะ ไม่กลายเป็นความ
ก้าวร้าวและหลงตนเอง

4) รู้รอบเนื่องจากได้อ่านมากฟังมาก (Well informed) ไม่ได้เจาะจงว่าครูต้องเป็น
นักปราชญ์หรือเป็นคนที่มีรู้ทุกเรื่อง แต่อย่างน้อยครูต้องเป็นคนที่มีรอบรู้ข่าวสาร เหตุการณ์ตลอดจน
ปัญหาของสังคม ได้ติดตามและสังเกตวิธีการที่คนต่างฝ่ายต่างคิดเห็น ได้เถียงกันด้วยเหตุผล
แล้วรู้จักใช้วิจารณญาณ วินิจฉัย ตามความรู้และประสบการณ์ของตน

5) เป็นกัลยาณมิตร (Friendly or being intimate friend) คุณลักษณะนี้รวมถึงความมี
น้ำใจ ความใกล้ชิดผูกพันกับศิษย์และเพื่อนร่วมงาน ลักษณะของการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทักษะ
ทางสังคมเป็นที่รักไว้วางใจ

6) ฉลาด (Intelligent) คุณลักษณะข้อนี้ไม่สามารถจะดูได้เพียงผิวเผิน เพราะอาจจะดู
ลักษณะภายนอกดูดี แต่เมื่อทำงานไปนานๆ ก็ไม่ประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม การที่ครู
สามารถใช้ภาษาได้ตอบกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง รับฟังเรื่องราวต่างๆ ได้ เข้าใจได้รวดเร็ว
จับประเด็นได้ว่าอะไรสำคัญ อะไรเป็นประเด็นหลักและประเด็นย่อย ฟังคำสั่ง ฟังคำถามครั้งเดียว
เข้าใจ ลักษณะเหล่านี้เป็นภาพรวมที่แสดงให้เห็นว่าครูเป็นคนฉลาด

7) สุภาพ (Courteous) ครูที่เก่ง ฉลาด รอบรู้ และมั่นใจนั้นต้องเป็นคนที่มีสุภาพด้วย
ความสุภาพในที่นี้หมายถึง กิริยาที่เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ แสดงว่าได้รับการฝึกหัด ขัดเกลา

ไม่หยาบกระด้าง ความสุภาพจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของความเป็นครู

จากลักษณะครูที่พึงประสงค์ ในยุคสังคมข่าวสาร ได้แก่ P-A-C-I-F-I-C รวมเป็น PACIFIC ซึ่งแปลว่า ความสงบหากแต่แฝงความกล้าลึกและพลังที่เปี่ยมล้น ครูจึงเป็น คุณมหาชาติยศ เยือกเย็นยิ่งใหญ่เกินกล่าวขาน เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ลึบसानคุณธรรมนำปวงชน

ดังนั้นความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในเรื่องดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน และตรงกับความต้องการของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ การมีเพื่อน การดูแลตนเอง การเป็นผู้มีอารมณ์ที่ดี การฝึกให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีจินตนาการ และสร้างสรรค์ผลงานของตน ตามศักยภาพแห่งวัย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วศิน ปาลเดชพงศ์ (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนอนุบาลเอกชน: กรณีศึกษาโรงเรียนก้องหล้า กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจ โรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นวิชาการให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ มีการจัดมุมการเรียนรู้ต่างๆ ขึ้นในห้องเรียน จัดหาครูที่มีอายุอยู่ระหว่าง 20-40 ปี ผ่านการอบรมหรือศึกษาด้านอนุบาล และจัดพี่เลี้ยงให้กับเด็กในแต่ละชั้นเรียน มีการรายงานผลพัฒนาการของนักเรียนทุกครั้งและติดต่อกับผู้ปกครองทั้งทางจดหมายและทางโทรศัพท์ และผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียน จัดให้มีอุปกรณ์และสื่อการสอนต่างๆ เพียงพอ กับความต้องการของนักเรียน มีสิ่งแวดล้อมที่ศิรมรื่น คิดตั้งเครื่องปรับอากาศในห้องเรียน รวมทั้งมีการพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน ปีละ 1 ครั้ง

วิษุฒดา งามปลอด (2540) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาในระดับอนุบาลดังนี้ (1) ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน คาดหวังให้เน้นการเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนต่อในระดับประถมศึกษา โดยเสริมให้เด็กกล้าแสดงออกและมีทักษะทางคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ เน้นคุณธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร (2) ด้านครูผู้สอน คาดหวังให้ครูเอาใจใส่ต่อเด็ก มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก ระดับการศึกษาของครูไม่จำเป็นต้องจบสาขาอนุบาล แต่มีความสามารถสอนได้หรือผ่านการอบรมด้านอนุบาล และเมื่อเด็กเลื่อนชั้นควรให้ครูคนใหม่ประจำชั้น (3) ด้านสื่อการเรียนการสอน คาดหวังให้ใช้สื่อประเภทความพร้อมทางคณิตศาสตร์และกิจกรรมเสริมทักษะ โรงเรียนควรจัดหาสื่อมากกว่าที่จะให้ผู้ปกครองช่วยเหลือ และสื่อที่ใช้ควรเป็นสื่อที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก (4) ด้าน

การจัดสภาพแวดล้อม คาดหวังให้มีห้องเรียนที่สะอาดถูกสุขลักษณะ อากาศถ่ายเทสะดวก มีเครื่องเล่นสนามไว้ในที่ที่เหมาะสม (5) ด้านการอำนวยความสะดวกและบริการอื่นๆ คาดหวังให้มีการจัดบริการอาหารว่างและอาหารกลางวันให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ อาคารเรียนอนุบาลควรเป็นเอกเทศแยกจากอาคารอื่น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม (6) ด้านการประเมินผล คาดหวังให้ทำการประเมินผลเดือนละครั้ง โดยใช้วิธีการตรวจผลงานเด็ก และการสังเกต และนำเอาผลประเมิน ไปพัฒนาเด็กให้ดีขึ้น

พิชญา ลิ้มเกียรติไพรัตน์ (2542) ได้ศึกษา ทัศนะของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลอรณิชา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่า ควรเป็นการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควบคู่กับการอ่านออกเขียนได้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดเพื่อ ส่งเสริมให้เด็กคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย สื่อที่ทางโรงเรียนจัดสอน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ด้านการติดตามประเมินพัฒนาการเด็ก ผู้ปกครองส่วนใหญ่ทุกประเภทของการจำแนกเห็นว่าวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กควรใช้การสังเกต สนทนา สะสมผลงาน และการทดสอบด้วยวาจามากกว่าการประเมินด้วยแบบฝึกหัด ด้านบุคลากรต่อการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ในระดับดี ด้านความปลอดภัยโรงเรียนจัดได้เหมาะสม ด้านอาคารสถานที่ที่มีความแข็งแรง อากาศถ่ายเทและแสงสว่างเพียงพอ

นภาพรรณ อุณาอุล (2540) ได้ทำการวิจัย การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดสวัสดิภาพนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการสวัสดิภาพของนักเรียนด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียนและด้านสวัสดิศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีสวัสดิภาพด้านรถโรงเรียนเป็นอันดับแรก

ศศิธร เวียงเหล็ก (2542) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล ดังนี้ (1) หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา การวัดและการประเมินผลใช้วิธีสอบด้วยข้อสอบและแจ้งผลการสอบให้ผู้ปกครองนักเรียนรับทราบภาคเรียนละ 1 ครั้ง (2) บุคลากร ครู และพี่เลี้ยง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปกครองเป็นอย่างดี ให้ความรักและเอาใจใส่นักเรียนในทุกด้าน (3) ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน มีการจัดอาคารเรียนที่มีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย มีพื้นที่สำหรับนักเรียนมาวิ่งเล่นหรือออกกำลังกาย จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเหมาะสม จัดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนเหมาะสมกับวัย

ของนักเรียน มีห้องปฏิบัติการพิเศษ บุคลากรพิเศษเป็นครูภาษาอังกฤษและพลศึกษา สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน โดยให้ผู้ปกครองเยี่ยมชมโรงเรียนและจัดทำจดหมายเครือข่าย (4) การจัดการ โรงเรียนจัดบริการสถานที่สำหรับผู้ปกครองนั่งพักระหว่างรอรับนักเรียน (5) กิจกรรมนักเรียน มีการจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการ การจัดอาหารเสริม การจัดกิจกรรมนักเรียนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในวันสำคัญ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในด้านต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ปกครองตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องยิ่งที่โรงเรียน ควรจะพัฒนาคุณภาพด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้เป็นที่ยอมรับและตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง โดยคำนึงถึงจุดหมายสำคัญของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบอส โกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองของเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม จำนวน 140 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 จำนวน 100 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย มีลักษณะเป็นคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ซึ่งเนื้อหาของคำถาม ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นโดยครอบคลุมกรอบคุณลักษณะทั้ง 4 ด้าน คือ

1. ด้านร่างกาย
2. ด้านอารมณ์ จิตใจ
3. ด้านสังคม
4. ด้านสติปัญญา

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง และสิ่งที่ทางโรงเรียนควรปรับปรุง

2.2 การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย
2. สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน
3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาเนื้อหา ได้ค่า IOC ของแต่ละข้อ
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ไปปรับปรุง แก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม ที่ไม่ได้ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
5. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ และเป็นรายด้าน ด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (ประคอง วรรณสูตร 2538: 47) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา รวมทั้งฉบับ

เท่ากับ .97 และได้ค่าสัมประสิทธิ์ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

- 5.1 ด้านร่างกาย เท่ากับ .81
- 5.2 ด้านอารมณ์และจิตใจ เท่ากับ .92
- 5.3 ด้านสังคม เท่ากับ .91
- 5.4 ด้านสติปัญญาเท่ากับ .95
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านกระบวนการข้างต้น ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยโดย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้ปกครองเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยหัวหน้าฝ่ายวิชาการอนุบาลมอบหมายให้ครูประจำชั้นส่งให้ผู้ปกครอง และจัดเก็บรวบรวมส่งกลับคืนผู้วิจัยแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้นจำนวน 100 ฉบับ ได้รับกลับคืนครบทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้เครื่องมือคือ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยดำเนินการดังนี้

1. สถิติเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
2. นำแบบสอบถามจากการรวบรวมข้อมูลมาจัดกระทำดังนี้ นำมาตรวจความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้ฉบับที่สมบูรณ์ 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. แยกแบบสอบถามออกเป็นกลุ่มตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อวัดสถานภาพของผู้ปกครอง ในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มาหาค่าร้อยละ
4. นำแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	หรือ	5	ให้คะแนน 5
พึงพอใจมาก	หรือ	4	ให้คะแนน 4
พึงพอใจปานกลาง	หรือ	3	ให้คะแนน 3
พึงพอใจน้อย	หรือ	2	ให้คะแนน 2
พึงพอใจน้อยที่สุด	หรือ	1	ให้คะแนน 1
5. ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 3 ของโรงเรียนบอสโกพิทักษ์ นำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 แล้วเทียบกับเกณฑ์ของ (รวีวรรณ ชินะตระกูล 2542: 182)
6. แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายความว่า	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายความว่า	มีความพึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายความว่า	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายความว่า	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายความว่า	มีความพึงพอใจมากที่สุด

7. วิเคราะห์เชิงเนื้อหาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ผู้ปกครองต้องการและด้านการพัฒนาสถานศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและสิ่งที่โรงเรียนควรแก้ไขปรับปรุง

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ปกครอง มีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	33	33.00
2) หญิง	67	67.00
รวม	100	100.00
2. อายุ		
1) 31-40 ปี	79	79.00
2) 41-50 ปีขึ้นไป	21	21.00
รวม	100	100.00
3. ระดับการศึกษา		
1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	62	62.00
2) ปริญญาตรี	31	31.00
3) สูงกว่าปริญญาตรี	7	7.00
รวม	100	100.00

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ		
1) รับราชการ	13	13.00
2) พนักงานบริษัทเอกชน / รัฐวิสาหกิจ	11	11.00
3) ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	49	49.00
4) อื่นๆ	27	27.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33

ผู้ปกครองที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 79 รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 41-50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 21 ตามลำดับ

ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมาได้แก่ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 31 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 7 ตามลำดับ

ผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาได้แก่ อาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 27 รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 13 และเป็นพนักงานบริษัทเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 11 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามในการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ อยู่ในระดับใดมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ระดับความพึงพอใจในภาพรวมของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวม

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ			ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1. ด้านร่างกาย	3.76	0.97	มาก	4
2. ด้านอารมณ์และจิตใจ	4.05	0.90	มาก	1
3. ด้านสังคม	3.96	0.92	มาก	3
4. ด้านสติปัญญา	4.00	0.90	มาก	2
รวม	3.83	0.92	มาก	-

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.92) พิจารณาเป็นรายด้าน จะเห็นได้ว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอารมณ์และจิตใจ ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.90) ด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.00$, S.D.=0.90) ด้านสังคม ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.92) และด้านร่างกาย ($\bar{X} = 3.76$, S.D.= 0.97) ตามลำดับ

2.2 ระดับความพึงพอใจเมื่อจำแนกเป็นรายด้านของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ด้านร่างกาย

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านร่างกาย			
1. มีน้ำหนักและส่วนสูงตามวัย	3.96	0.94	มาก
2. รับประทานอาหารประเภทผักได้หลายชนิดโดยไม่เลือก	3.18	1.08	ปานกลาง
3. รักษาความสะอาดร่างกายได้ถูกวิธี	3.66	0.73	มาก
4. มีความระมัดระวังตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ	3.39	0.95	ปานกลาง
5. วิ่งและหยุดได้ทันที	4.24	0.81	มาก

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
6. ดิถกรรมได้ด้วยตนเอง	4.16	0.92	มาก
7. ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามทิศทางที่กำหนดได้อย่าง คล่องแคล่ว	3.76	0.85	มาก
เฉลี่ย	3.76	0.97	มาก

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ด้านร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76, S.D. = 0.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะเห็นได้ว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 5 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ วิ่งและหยุดได้ทันที ($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.81$) รองลงมา ได้แก่ ดิถกรรมได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.16, S.D. = 0.92$) และมีน้ำหนักและส่วนสูงตามวัย ($\bar{X} = 3.96, S.D. = 0.94$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ด้านอารมณ์ และจิตใจ

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านอารมณ์และจิตใจ			
8. แสดงความชื่นชมในความสามารถและผลงานของตนเอง	4.24	0.75	มาก
9. แสดงความชื่นชมในความสามารถและผลงานของผู้อื่น	3.89	0.85	มาก
10. ระวังแฉะใส่ กับบุคคลที่อยู่รอบข้าง	4.37	0.71	มาก
11. สนุกกับการเรียนรู้ผ่านการเล่น	4.35	0.76	มาก
12. ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ	4.13	0.87	มาก
13. ไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	4.14	0.85	มาก
14. รู้จักกล่าวคำ “ขอโทษ” เมื่อกระทำผิดต่อผู้อื่น	3.91	0.99	มาก
15. แบ่งปันของเล่น / ของใช้	3.87	0.92	มาก
16. แสดงความรักต่อเพื่อนและเด็กที่เล็กกว่า	4.02	0.82	มาก
17. แสดงความรักต่อสัตว์	4.05	0.91	มาก
18. เปิดน้ำใช้พอประมาณ	3.63	0.96	มาก
19. ปิดน้ำเมื่อไม่ใช้	4.03	0.94	มาก
20. สะสมเงินใส่กระปุกออมสิน	3.61	1.11	มาก

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
21. ยิ้มพอใจเมื่อได้ยินเสียงเพลง คนตรี	4.26	0.79	มาก
22. เคลื่อนไหวร่างกายเมื่อได้ยินเสียงเพลง คนตรี	4.15	0.91	มาก
23. วาดภาพตามจินตนาการของตนเอง	4.11	0.91	มาก
24. เคลื่อนไหวตามจินตนาการของตนเอง	4.01	0.89	มาก
25. สนุกสนานเพลิดเพลินกับการออกกำลังกาย	4.15	0.85	มาก
เฉลี่ย	4.05	0.90	มาก

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ด้านอารมณ์และจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะเห็นได้ว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 17 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ร่าเริงแจ่มใส กับบุคคลที่อยู่รอบข้าง ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.71) สนุกกับการเรียนรู้ผ่านการเล่น ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.76) และยิ้มพอใจเมื่อได้ยินเสียงเพลง คนตรี ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ด้านสังคม

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านสังคม			
26. เลือกเครื่องแต่งกายของตนเอง	4.36	0.77	มาก
27. แต่งตัวได้ด้วยตนเอง	4.23	0.81	มาก
28. ใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการรับประทานอาหารได้	4.23	0.76	มาก
29. เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้	4.09	0.81	มาก
30. เก็บของเล่นเข้าที่เมื่อเล่นเสร็จ	3.57	1.06	มาก
31. หวังขยะได้ถูกที่	3.94	0.96	มาก
32. ช่วยดูแลรักษาความสะอาด ทั้งที่บ้านและ โรงเรียน	3.67	1.02	มาก
33. รู้จักแสดงความเคารพผู้ใหญ่	3.92	0.93	มาก
34. กล่าวคำว่า “ขอบคุณ” “ขอโทษ” ได้เพราะถูกกาลเทศะ	3.81	0.99	มาก
35. ปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงร่วมกันได้	3.69	0.90	มาก

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
36. เล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.03	0.74	มาก
37. ช่วยพ่อแม่ทำงานเล็กๆ น้อยๆ ได้	3.93	0.87	มาก
รวม	3.96	0.92	มาก

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96, S.D. = 0.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะเห็นได้ว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 12 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ เลือกร่างกายของตนเอง ($\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.77$) ใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการรับประทานอาหารได้ ($\bar{X} = 4.23, S.D. = 0.76$) และแต่งตัวได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.23, S.D. = 0.81$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ด้านสติปัญญา

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านสติปัญญา			
38. ถ่ายทอดเรื่องราวได้	4.10	0.87	มาก
39. เล่าสิ่งที่ตนคิดหรือเรื่องราวตามจินตนาการได้	4.03	0.89	มาก
40. เล่าเรื่องจากภาพได้	3.85	0.74	มาก
41. เขียนภาพและสัญลักษณ์ตามความต้องการของตนเองได้	3.75	0.85	มาก
42. ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ ได้	3.74	0.85	มาก
43. แก้ปัญหาต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัยได้ด้วยตนเอง	3.73	0.79	มาก
44. วาดภาพตามความคิดสร้างสรรค์ของตนได้	3.96	0.85	มาก
45. สร้างสรรค์งานใหม่ๆ จากสิ่งของที่มีอยู่	3.62	0.92	มาก
46. ร้องเพลงได้	4.02	0.95	มาก
47. เล่นบทบาทสมมติเป็นเรื่องราวกับผู้อื่นได้	3.87	0.98	มาก
48. ใช้วิธีการต่างๆ เพื่อตอบคำถามที่ตนสงสัย	3.93	0.93	มาก
49. รู้จักใช้คำถาม “อย่างไร” “ที่ไหน”	4.22	0.91	มาก
50. เมื่อสงสัยสามารถโต้ตอบกับผู้อื่นได้เป็นเรื่องราว	4.17	0.87	มาก
51. จำแนกสิ่งของตามสี รูปทรง และขนาดได้	4.26	0.82	มาก
52. จัดเก็บของเล่นตามหมวดหมู่ได้ถูกต้อง	3.78	1.00	มาก

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
53. บอกจำนวน มากกว่า น้อยกว่า และเท่ากัน ได้	4.19	0.86	มาก
54. บอกจำนวนเพิ่ม / ลด ได้	4.14	0.91	มาก
55. รู้ค่า 1 – 10	4.59	0.74	มาก
รวม	4.00	0.90	มาก

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ด้านสติปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะเห็นได้ว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 18 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ รู้ค่า 1 - 10 ($\bar{X} = 4.59$, S.D.= 0.74) จำแนกสิ่งของตามสี รูปทรง และขนาดได้ ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.82) และรู้จักใช้คำถาม “อย่างไร” “ที่ไหน” ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.91) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนา คือ ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงโดยให้ดูแลด้านโภชนาการ ให้เด็กเห็นคุณค่าของการรับประทานผักและผลไม้มากขึ้น และฝึกเด็กให้รู้จักช่วยเหลือตนเองได้ในชีวิตประจำวัน กริยา มารยาท และให้เด็กรู้จักทำความเคารพผู้ใหญ่ ปลูกฝังความมีระเบียบวินัยให้เกิดในตัวเด็ก โดยแทรกซึมไม่让孩子รู้ตัว ฝึกให้เด็กพูดจาสุภาพ เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และฝึกการทิ้งขยะและรักษาความสะอาด

นอกจากนี้ผู้ปกครองได้เสนอแนะสิ่งที่โรงเรียนควรปรับปรุงเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ปรับปรุงรสชาติของอาหารกลางวัน และมีขนมไทยเป็นอาหารเสริม
2. โรงเรียนควรสร้างสระว่ายน้ำเพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกาย ส่งเสริมให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง
3. ให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก สนุกกับการสอน ควบคุมอารมณ์ตนเอง สอนให้รู้จักกริยา มารยาท รวมทั้งเรื่องความมีระเบียบวินัย
4. ครูควรฝึกพูดกล่าวคำขอบคุณ หรือขอโทษ โดยยกตัวอย่างสถานการณ์ต่างๆ และพูดบ่อยๆ เพื่อให้เด็กเห็นแบบอย่างเกิดความเคยชินในการพูด
5. ควรเปิดสอนภาษาจีนในระดับปฐมวัยศึกษา และเน้นการใช้คอมพิวเตอร์

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม

1. สรุปการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 33 โดยมีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 79 รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 16 อายุ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3 และอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 2

ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมาได้แก่ปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 31 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 7 ตามลำดับ อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัวมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาได้แก่ อาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 27 รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 13 และเป็นพนักงานบริษัทเอกชน หรือ รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 11 ตามลำดับ

2. ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 0.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอารมณ์และจิตใจ ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.90$) รองลงมาได้แก่ ด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.90$) ด้านสังคม ($\bar{X} = 3.96, S.D. = 0.92$) และด้านร่างกาย ($\bar{X} = 3.76, S.D. = 0.97$) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะคุณลักษณะที่ควรเพิ่มเติมและสิ่งที่ควรปรับปรุงเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยที่ควรพัฒนา

3.1.1 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้เด็กมีโภชนาการที่ดี ให้เด็กเห็นคุณค่าของการรับประทานผักและผลไม้มากขึ้น ฝึกเด็กในการช่วยเหลือตนเองให้ได้ในชีวิตประจำวัน

3.1.2 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นพ้องกันว่า เรื่องกริยา มารยาท เนื่องจากเด็ก ยังบกพร่องในเรื่องดังกล่าว รองลงมา ควรฝึกเด็กให้รู้จักทำความเคารพต่อผู้ใหญ่ ปลูกฝังความมี ระเบียบวินัยให้เกิดในตัวเด็ก โดยแทรกซึมไม่ให้เด็กรู้ตัว

3.1.3 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้เด็กพูดจาสุภาพ เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และมีระเบียบวินัยในการทิ้งขยะและรักษาความสะอาด

3.2 สิ่งที่โรงเรียนควรปรับปรุงเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คือ

3.2.1 ปรับปรุงรสชาติของอาหารกลางวัน และจัดให้มีขนมไทย และ โรงเรียนควรสร้างสระว่ายน้ำเพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกาย

3.2.2 ปรับปรุงพฤติกรรมเด็ก โดยให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

3.2.3 ครูควรกล่าวคำขอบคุณ หรือขอโทษบ่อยๆ เพื่อให้เด็กเห็นแบบอย่าง และเกิดความเคยชินในการพูด

3.2.4 โรงเรียนควรเปิดสอนภาษาจีนในระดับปฐมวัยศึกษา และเน้นการใช้ คอมพิวเตอร์

2. อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานของงานวิจัย ในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยส่งเสริมให้ เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

การที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยระดับ ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ อยู่ในระดับมากนั้นเป็นเพราะ โรงเรียนได้ให้ความสำคัญ ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนได้แก่ ครู สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษากับพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทของ ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนรู้แก่บุตร หลาน และผู้ปกครองยังเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเลี้ยงดู อบรม สั่งสอนให้เด็กเป็นคนดี

อีกทั้งครูผู้สอนได้จัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และเกิดผลดีต่อเด็ก เนื่องจากการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

นอกจากนี้ผลที่ได้จากการศึกษาทำให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยช่วยให้เกิดผลดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติ เวชยชัย (2544) ที่กล่าวถึงผลดีของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

เด็กได้รับประโยชน์สูงสุด และมีโอกาสในการเตรียม ด้านทักษะทางสังคมในระหว่างเรียน มีโอกาสปรับปรุงระดับการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพอื่นๆ มีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด และได้รับการป้องกันจากภาวะเสี่ยง

ครอบครัวเป็นผู้ช่วยและเพิ่มประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้แก่เด็ก เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อนำไปสู่ความสัมพันธในเชิงอาชีพและการทำงาน มีโอกาสเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ในการพัฒนาการศึกษาของลูกและการพัฒนาตนเอง

โรงเรียน ครูและบุคลากรได้รับการเสริมทักษะในการทำงานกับพ่อแม่ ได้เพิ่มประสบการณ์ในการทำงานกับพ่อแม่ที่มีความหลากหลาย นำไปสู่การพัฒนาตนเอง และพัฒนาการสื่อสารอย่างเหมาะสม เพิ่มความมั่นใจในการจัดการปัญหาของเด็ก นำไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ชุมชน มีโอกาสเรียนรู้ระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียน และนำมาปรับปรุงในชุมชน ได้รับความร่วมมือ ครอบครัวต่างๆ ในการพัฒนาชุมชน นำไปสู่การขยายจิตสำนึกการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการสนับสนุนการศึกษาของเด็กในชุมชน

องค์กรภาคธุรกิจ ความร่วมมือกับโรงเรียนนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกทางสังคมแก่พนักงานต่างๆ บุคลากรในองค์กร โอกาสพัฒนาความรู้จากการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครของโรงเรียน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเชื่อมั่นในคุณค่าของตนเอง และรู้สึกมีส่วนร่วมกับโรงเรียน และชุมชนมากยิ่งขึ้น

เช่นเดียวกับกฤษยา ดันติผลาชีวะ (2545) ที่เสนอแนะว่าครูและผู้ปกครองมีหน้าที่ในการให้การศึกษาเหมือนกันตรงที่ต้องส่งเสริมพัฒนาการและให้การดูแลเพียงแต่คนละบทบาทและพันธกิจ หากประสานบทบาททั้งสองเข้าด้วยกันเด็กจะได้รับการดูแล และเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เพราะครูรู้ข้อมูลของเด็กที่บ้าน ผู้ปกครองรู้ข้อมูลของเด็กที่โรงเรียน การแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันเป็นตัวเชื่อมให้เกิดการพัฒนาและดูแลเด็กเป็นไปอย่างต่อเนื่อง คุณค่าของการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครองมีผลดีต่อผู้ปกครองในแง่ผู้ปกครอง ได้เรียนรู้รูปแบบของครู เห็นตัวอย่างที่มีประสิทธิภาพจากครู ในขณะที่เดียวกันผู้ปกครองเกิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนปัญหาและความคับข้องใจกับผู้ปกครองด้วยกัน

สรุปการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเกิดความรักในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ ได้ลงมือกระทำ ได้คิด ได้เชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนโดยสัมพันธ์กับความจริงของชีวิต จะสร้างให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย การนำ การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย ดนตรี ศิลปะ เข้ามาผสมผสานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะทำให้เด็กเรียนอย่างมีความสุข มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้นคือการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยเน้นถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ควรมีเวลาพบปะกับผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อจะได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้อง

3.1.2 ควรจัดทำข้อมูลด้านสารสนเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงอายุ

3.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองทางด้านอื่น นอกเหนือจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย เช่น ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของเด็กปฐมวัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลลา ลำพูน (2544) “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนอนุบาลเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กวันก่อนอนุบาลในโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏ” ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา
- กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2545, ตุลาคม) “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน” ใน วารสารการศึกษาปฐมวัย 5(4) : 30-37 กรุงเทพมหานคร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- _____ (2545ก) *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา* กรุงเทพมหานคร เอ็ดสัน เพรสโปรดักส์ จำกัด
- _____ (2545ข, ตุลาคม) “การสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับปฐมวัย” ใน วารสารการศึกษาปฐมวัย 6(4) : 36 กรุงเทพมหานคร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- _____ (2546, กรกฎาคม) “เลี้ยงลูกให้ถูกต้อง” ใน วารสารการศึกษาปฐมวัย 7(3) : 45-47
- _____ (2547) *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร บริษัท เอ็ดสันเพรสโปรดักส์ จำกัด
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2537) *ปีนสมองของชาติ : ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา* กรุงเทพมหานคร บริษัทซัคเซส มีเดีย จำกัด
- ขวัญจิรา ภูสังข์ (2547) “การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้” ปรินญาณิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (2540) *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544)* กรุงเทพมหานคร สำนักนายกรัฐมนตรี
- _____ (2540) *ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- _____ (2542) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร สำนักนายกรัฐมนตรี
- _____ (2543) *การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

- _____ (2543, มีนาคม) “พ่อแม่-โรงเรียน หัวใจสำคัญเพื่อส่งเสริมคุณภาพเด็กไทย” รายงาน
ปฏิรูปการศึกษา 2(24), หน้า 5.
- _____ (2544) รายงานการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา
กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนัก (2542) “เอกสารประกอบการอบรมครูโรงเรียนเอกชนระดับ
ก่อนประถมศึกษา” กรุงเทพมหานคร ม.ป.พ.
- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ (2548) “เปรียบสังคมไทยเหมือนสมองอันใหญ่” *เด็กไทยใครว่าโง่*
เปลี่ยนการเรียนรู้ของเด็กไทยให้ทันโลก กรุงเทพมหานคร บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด(มหาชน)
- จิราพร วีรพงศ์ (2538) “ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียน
เอกชนคาทอลิก” วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพมหานคร บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร
- นัทรชัย คงสุข (2535) “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาล
เอกชน สำหรับให้บุตรหลานเข้าเรียน อำเภอเมืองสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ” วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพมหานคร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร
- ชนาธิป พรกุล (2543) *แคทส์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธีระพร สุวรรณโณ (2530) *จริยธรรมกับการศึกษา* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2526) “การสร้างเสริมลักษณะนิสัยทางจริยธรรม” *การสร้างเสริมลักษณะนิสัยระดับ*
ปฐมวัย นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ธีราพร กุลนันทน์ (2544) *การพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย นครสวรรค์*
คอมพิวเตอร์แอนด์กราฟฟิค
- นภเนตร ธรรมบวร (2540) *เส้นทางสู่การพัฒนาครอบครัว* กรุงเทพมหานคร องค์การเพื่อเด็กแห่ง
สหประชาชาติ
- _____ (2541) *บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา* กรุงเทพมหานคร สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- _____ (2544) *การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นภาพรรณ อุณาภูล (2540) “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน
ในโรงเรียนอนุบาล” วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ

นัยนา ขนนอนเวช (2540) “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาล ในทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน
ครูโรงเรียนอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลสำนักคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชนเขตการศึกษา 1” วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิตยา ประพฤติกิจ (2539) *การพัฒนาเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์

นิตยา ไสงาม (2543) “การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
สำหรับผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กอนุบาลในจังหวัดศรีสะเกษ”
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร อุดรธานี

นิภารัตน์ รื่นสุข (2546) “ความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการ
จัดสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประทีป” วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การ
บริหารการศึกษา) กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ อุดรธานี

พรรษา หงษ์ภักดี (2544) “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลนครพนม
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม” วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อุดรธานี

พิชญา ลิ้มเกียรติไพรัตน์ (2542) “ทัศนะของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล
อรณิชา” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พิศเพลิน ภิรมย์ไกรภักดี (2542) “การศึกษาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่
ได้รับการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์” วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อุดรธานี

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2540) “เด็กปฐมวัยในท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง” การศึกษาปฐมวัย 1(1)
หน้า 43-51

_____ (2542) *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร บริษัทเซเว่น พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด

มาลีรัตน์ บุญอนันตบุตร (2547) “การปลูกฝังจริยธรรมเด็กปฐมวัย” วารสารการศึกษาปฐมวัย ปีที่ 8
ฉบับที่ 2 เมษายน หน้า 9-13

ยุคลธร เชตุงษ์ (2544) “ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการให้บริการของสถานบริการน้ำมัน
บางจาก: กรณีศึกษาห้างหุ้นส่วนจำกัด ทรัพย์มั่นคงบริการ สมุทรสาคร” สารนิพนธ์
กศ.ม (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เยาวพา เดชะคุปต์ (2540) “รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในทศวรรษหน้า” วารสารการศึกษา
ปฐมวัย 1(3) : 8-18

_____ (2541) “Multiple Intelligences” เอกสารในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ทักษะการ
คิดและรูปแบบการเรียนรู้ (Think Skill & Learning Style) ณ ห้องประชุมศึกษาญอิสระ
ระหว่างวันที่ 6-8 กุมภาพันธ์ 2541

_____ (2542) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย กรุงเทพฯ เอพี กราฟฟิกส์ ดีไซน์

_____ (2542) “การพัฒนาปัญญาหลายด้าน หรือการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย” วารสาร
การศึกษาปฐมวัย ปีที่ 3 ฉบับที่ 1

_____ (2544) การพัฒนาหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เอกสารในการอบรม
เชิงปฏิบัติการ เรื่อง “หุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก” ณ หอประชุมใหญ่
สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างวันที่ 25-27 ตุลาคม 2544

ราศี ทองสวัสดิ์ (2529) เอกสารชุดอบรม หน่วยที่ 6 การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและการศึกษา
ดูงาน กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว

_____ (2529) คู่มือการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา กรุงเทพฯ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

_____ (2542) “หลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา” ในเอกสารประกอบการ
อบรมครูโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา

วราภรณ์ รักวิชัย (2527) การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย กรุงเทพมหานคร ภาคหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา

วสิน ปาลเดชพงศ์ (2539) “การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนอนุบาล
เอกชน กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัฒนา ปุญญฤทธิ์ (2542) การจัดสภาพแวดล้อมในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย กรุงเทพมหานคร
สถาบันราชภัฏพระนคร

วัฒนา วรจักร (2544) “ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษาประกอบการประเมินสภาพจริง” ปรินิพนธ์ กศ.ม.

(การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อัสสัมชัญ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543) *ปฏิรูปการเรียนรู้: ผู้เรียนสำคัญที่สุดสู่ความสำเร็จหรือกระบวนการ*

กรุงเทพมหานคร SR Printing Limited Partnership

วิชชุดา งามปลอด (2540) “ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน

อนุบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย)

กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัสสัมชัญ

วิไล ชนวิวัฒน์ (2541) “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับก่อน

ประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย)

กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัสสัมชัญ

ศศิธร เวียงเหล็ก (2542) “ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

อนุบาลในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2525) *จริยศาสตร์ศึกษา* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2538) *แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา: แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ*

(หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย) นนทบุรี อิเล็กทรอนิกส์เวิลด์

_____ (2545 มกราคม-เมษายน) “การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแนวคิดและหลักการ”

วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ 1(3) : 31-34

สุดารัตน์ แซ่ซี้ (2541) “ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล

เอกชน เขตลาดพร้าว” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุนิดา รัตนโกมล (2539) “ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้า

โรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัด

นครศรีธรรมราช” ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. (ไทยศึกษา) สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ อัสสัมชัญ

สุนน อมรวิวัฒน์ (2535) “หลักสูตรครุศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์” ใน สุนน อมรวิวัฒน์

(บรรณาธิการ) สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย หน้า 142-183 กรุงเทพมหานคร

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

_____ (2546) *ความคิดและภูมิปัญญาไทยด้านการศึกษา (รายงานการวิจัยเล่มที่ 2)* พิมพ์ครั้งที่

ที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุวัฒนา ไบเจริญ (2540) “ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารออมสิน สาขา
ขอนแก่น(ภาคคำ)” ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) มหาสารคาม: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสารคาม อุดรธานี

อุบลลักษณ์ ไชยชนะ (2543) “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความ
สอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่” ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ อุดรธานี

อภิญาญา เวชชชัย (2544) รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนา
การศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

หมายเลข

แบบสอบถาม

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนบอส โกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน

- ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบอส โกพิทักษ์
- ตอนที่ 3 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครอง
- กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบและตรงกับความเป็นจริงของท่าน โดยข้อมูลที่ท่านตอบมานี้ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน
 - การส่งแบบสอบถามคืน เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว โปรดส่งคืนครูประจำชั้น เพื่อรวบรวมส่งคืนผู้วิจัย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

แบบสอบถาม

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ข้อ	สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	สำหรับผู้วิจัย ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3
1.	เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง	☐ 4
2.	อายุ ☐ 1) 30 – 40 ปี ☐ 2) 41 – 50 ปี ☐ 3) 51 – 60 ปี ☐ 4) 60 ปีขึ้นไป	☐ 5
3.	ระดับการศึกษา ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) สูงกว่าปริญญาตรี	☐ 6
4.	อาชีพ ☐ 1) รับราชการ ☐ 2) พนักงานบริษัทเอกชน / รัฐวิสาหกิจ ☐ 3) ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ☐ 4) อื่น ๆ	☐ 7

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียน
บอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียน
บอสโกพิทักษ์ มี 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ด้านร่างกาย
- 2) ด้านอารมณ์และจิตใจ
- 3) ด้านสังคม
- 4) ด้านสติปัญญา

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับความพึง
พอใจของท่านที่มีต่อบุตรหลานตามความเป็นจริง โดยมีระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (วัย 5 ขวบ)	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ด้านร่างกาย							
1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี							
1.1 มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ	มีน้ำหนักและส่วนสูงตามวัย						☐ 8
1.2 รู้จักรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย	รับประทานอาหารประเภทผักได้หลายชนิดโดยไม่เลือก						☐ 9
	รักษาความสะอาดร่างกายได้ถูกวิธี						☐ 10
	มีความระมัดระวังตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ						☐ 11
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน							
2.1 เคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและทรงตัวได้ดี	วิ่งและหยุดได้ทันที						☐ 12
2.2 ใช้มือได้อย่างคล่องแคล่ว	ติดกระดุมได้ด้วยตนเอง						☐ 13
	ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามทิศทางที่กำหนดได้อย่างคล่องแคล่ว						☐ 14
ด้านอารมณ์และจิตใจ							
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข							
3.1 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	แสดงความชื่นชมในความสามารถและผลงานของตนเอง						☐ 15
	แสดงความชื่นชมในความสามารถและผลงานของผู้อื่น						☐ 16
	ร่าเริงแจ่มใส กับบุคคลที่อยู่รอบข้าง						☐ 17
3.2 มีความสุขกับการเรียนรู้	สนุกกับการเรียนรู้ผ่านการเล่น						☐ 18

ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (วัย 5 ขวบ)	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
4. มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจดีงาม							
4.1 มีวินัยในตนเอง	ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ						☐ 19
4.2 ซื่อสัตย์สุจริตและ ยอมรับความผิดพลาดของ ตนเอง	ไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง						☐ 20
	รู้จักกล่าวคำ “ขอโทษ” เมื่อกระทำผิดต่อ ผู้อื่น						☐ 21
4.3 มีความเมตตากรุณา	แบ่งปันของเล่น / ของใช้						☐ 22
	แสดงความรักต่อเพื่อนและเด็กที่เล็กกว่า						☐ 23
	แสดงความรักต่อสัตว์						☐ 24
4.4 รู้จักประหยัด	เปิดน้ำใช้พอประมาณ						☐ 25
	ปิดน้ำเมื่อไม่ใช้						☐ 26
	สะสมเงินใส่กระปุกออมสิน						☐ 27
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย							
5.1 มีความสุขกับดนตรี และการเคลื่อนไหว	ยิ้มพอใจเมื่อได้ยินเสียงเพลง ดนตรี						☐ 28
	เคลื่อนไหวร่างกายเมื่อได้ยินเสียงเพลง ดนตรี						☐ 29
5.2 แสดงออกทางศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว ตามจินตนาการ	วาดภาพตามจินตนาการของตนเอง						☐ 30
	เคลื่อนไหวตามจินตนาการของตนเอง						☐ 31
5.3 รักการออกกำลังกาย	สนุกสนานเพลิดเพลินกับการออกกำลังกาย						☐ 32
ด้านสังคม							
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย							
6.1 ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ได้ด้วยตนเอง	เลือกเครื่องแต่งกายของตนเอง						☐ 33
	แต่งตัวได้ด้วยตนเอง						☐ 34
	ใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการรับประทานอาหารได้						☐ 35
6.2 ปฏิบัติกิจกรรม ประจำวันได้ด้วยตนเอง	เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้						☐ 36
	เก็บของเล่นเข้าที่เมื่อเล่นเสร็จ						☐ 37

ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (วัย 5 ขวบ)	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
7. รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย							
7.1 รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ทิ้งขยะ ได้ถูกที่						☐ 38
	ช่วยเหลือรักษาความสะอาด ทั้งที่บ้านและโรงเรียน						☐ 39
7.2 มีมารยาทที่เหมาะสมกับความเป็นไทย	รู้จักแสดงความเคารพผู้ใหญ่						☐ 40
	กล่าวคำว่า “ขอบคุณ” “ขอโทษ” ได้เพราะถูกกาลเทศะ						☐ 41
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข							
ปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	ปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงร่วมกันได้						☐ 42
	เล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้						☐ 43
	ช่วยพ่อแม่ทำงานเล็กๆ น้อยๆ ได้						☐ 44
ด้านสติปัญญา							
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย							
9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	ถ่ายทอดเรื่องราวได้						☐ 45
	เล่าสิ่งที่ตนคิดหรือเรื่องราวตามจินตนาการได้						☐ 46
9.2 อ่านและเขียนภาพหรือสัญลักษณ์ได้	เล่าเรื่องจากภาพได้						☐ 47
	เขียนภาพและสัญลักษณ์ตามความต้องการของตนเองได้						☐ 48
10. มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย							
10.1 วางแผนตัดสินใจเลือกทำสิ่งต่างๆ	ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ ได้						☐ 49
10.2 แก้ปัญหาการเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ	แก้ปัญหาต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัยได้ด้วยตนเอง						☐ 50

ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (วัย 5 ขวบ)	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์							
11.1 ทำงานศิลปะ ตาม ความคิดของตนเอง	วาดภาพตามความคิดสร้างสรรค์ของตนได้						☐ 51
	สร้างสรรค์งานใหม่ๆ จากสิ่งของที่มีอยู่						☐ 52
11.2 ร้องเพลงและแสดง บทบาทสมมติ	ร้องเพลงได้						☐ 53
	เล่นบทบาทสมมติเป็นเรื่องราวกับผู้อื่นได้						☐ 54
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้							
12.1 สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว	ใช้วิธีการต่างๆ เพื่อตอบคำถามที่ตนสงสัย						☐ 55
12.2 แสวงหาคำตอบด้วย วิธีการที่หลากหลาย	รู้จักใช้คำถาม “อย่างไร” “ที่ไหน”						☐ 56
	เมื่อสงสัยสามารถได้ตอบกับผู้อื่นได้เป็น เรื่องราว						☐ 57
12.3 จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วย ประสาทสัมผัสทั้งห้า	จำแนกสิ่งของตามสี รูปทรง และขนาดได้						☐ 58
	จัดเก็บของเล่นตามหมวดหมู่ได้ถูกต้อง						☐ 59
12.4 นับจำนวนและรู้ค่า ของจำนวนตามความ เหมาะสม	บอกจำนวน มากกว่า น้อยกว่า และเท่ากัน ได้						☐ 60
	บอกจำนวนเพิ่ม / ลด ได้						☐ 61
	รู้ค่า 1 - 10						☐ 62

ตอนที่ 3 กรุณาแสดงความคิดเห็นในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุตรหลานของท่านที่ท่านต้องการให้โรงเรียนพัฒนา(เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

2. สิ่งที่โรงเรียนควรปรับปรุงเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลานของท่าน

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ขอขอบคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. นาย คุสิต หังเสวก หัวหน้างานวัดและประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 1
2. นางสาว สุวรรณ ไชยะชน อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
3. นางสาว แฉ่งน้อย แจ็งศิริกุล อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระ

ชื่อ	นาง รุ่งธิดา กิจสมัคร
วันเดือนปีเกิด	25 ธันวาคม 2506
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยครู สวนคูสิต พ.ศ. 2536
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูพิเศษ โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม